

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษา ประสิทธิภาพของการสื่อสารเพื่อการจัดการ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร ชุมชนเขาบายศรี อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี โดยได้มีวิธีการดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และส่วนที่ 2 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อนำข้อมูลทั้งหมดมาสู่การอภิปรายถึง ประสิทธิภาพของการสื่อสารเพื่อการจัดการ การท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนเขาบายศรี อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี โดยมีขั้นตอนในการดำเนินงานวิจัย ดังนี้

ส่วนที่ 1 ศึกษากระบวนการสื่อสารและกลยุทธ์การสื่อสารในการจัดการการสื่อสาร เพื่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ชุมชนเขาบายศรี อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี

ในส่วนนี้มีวิธีดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการศึกษาถึงรูปแบบการสื่อสารและกลยุทธ์การสื่อสารในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In - depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูล และมีการศึกษาจากเอกสาร ตำราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผลจากการศึกษาในส่วนนี้ จะนำมาใช้ในการกำหนดแบบสอบถามเพื่อการสำรวจข้อมูลการรับรู้ ข่าวสาร และการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ชุมชนเขาบายศรี อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี และใช้ในการอภิปรายผลการวิจัย โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยในส่วนที่ 1 ดังนี้

กลุ่มเป้าหมาย

การศึกษาด้านรูปแบบการสื่อสารและกลยุทธ์การสื่อสารในการสื่อสารเพื่อการจัดการ การท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนเขาบายศรี อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มเป้าหมายโดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเจาะจงเลือกบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการสื่อสารเพื่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนเขาบายศรี อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี รวมถึงสื่อมวลชนท้องถิ่น และทำสวนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชนเขาบายศรี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในส่วนนี้ เป็นแบบสอบถามสัมภาษณ์โดยมีการกำหนดคำถามไว้ล่วงหน้า และใช้คำถามปลายเปิด (Open - ended Questions) ที่ไม่ขึ้นคำตอบ ประเด็นคำถามที่ใช้มีความยืดหยุ่น ซึ่งผู้สัมภาษณ์สามารถปรับคำถามได้ตามสถานการณ์ในขณะที่สัมภาษณ์ คำถามจะแบ่งเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

1. ประเด็นคำถามเกี่ยวกับรูปแบบการสื่อสาร ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ชุมชนเขาบายศรี อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี
2. ประเด็นคำถามเกี่ยวกับกลยุทธ์การสื่อสาร ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนเขาบายศรี อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจากกลุ่มเป้าหมายที่เลือกไว้ในประเด็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการสื่อสารและกลยุทธ์การสื่อสารในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ชุมชนเขาบายศรี อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์ต่อไป

1. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)
เป็นข้อมูลเบื้องต้นที่ได้จากการสังเกตสัมภาษณ์ และแบบสอบถามที่ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นแหล่งข้อมูลในการศึกษาเรื่องดังกล่าวข้างต้น
2. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)
ได้แก่ ข้อมูลจากเอกสาร เป็นการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดแนวทางในการศึกษา ค้นคว้า เป็นประโยชน์ในการทำความเข้าใจ และนำไปสู่แนวทางในการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกและจากการศึกษาเอกสาร ตำราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยการจำแนกประเด็นของข้อมูล เปรียบเทียบข้อมูล และตีความข้อมูล ซึ่งใช้ในส่วนของแนวคิด และทฤษฎี มาประกอบการวิเคราะห์เพื่อให้ข้อมูล มีความสมบูรณ์มากขึ้น

ในการนำเสนอข้อมูลได้นำส่วนที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลมาสรุปรวมประเด็นที่สำคัญ โดยการนำเสนอในรูปแบบการพรรณนาความ (Descriptive Analysis) ตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ ข้อที่ 1 คือ ประเด็นเกี่ยวกับรูปแบบการสื่อสารและกลยุทธ์การสื่อสาร ในการจัดการ การท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนเขาบายศรี อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี

ส่วนที่ 2 การศึกษาการรับรู้ข่าวสาร การมีส่วนร่วมในการ การจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ชุมชนเขาบายศรี อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี

การศึกษาการรับรู้ข่าวสาร และการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ชุมชนเขาบายศรี อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaire) มีรายละเอียด ดังนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยเชิงปริมาณครั้งนี้ เนื่องจากไม่ทราบข้อมูลสถิติจำนวนนักท่องเที่ยวที่ชัดเจน ผู้วิจัยจึง ใช้สูตรไม่ทราบขนาดกลุ่มตัวอย่างของ W.G. Cochran โดยกำหนดระดับค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และระดับค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 (กัลยา วาณิชย์บัญชา, 2549 : หน้า 74) โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากสูตรดังกล่าว ดังนี้

$$n = \frac{P(1-P)Z^2}{e^2}$$

เมื่อ n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
 P = สัดส่วนที่ผู้วิจัยกำหนดจะสุ่มโดยทั่วไปจะนิยมกำหนดสัดส่วนประชากรที่คาดว่า จะสุ่มประมาณร้อยละ 50 นั่นคือ กำหนดให้มีค่า $P = 0.50$
 Z = ระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 โดยกำหนดให้มีค่า 1.96
 e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างสูงสุดที่ยอมให้เกิดขึ้นได้ = 0.05

$$\text{แทนค่า } n = \frac{0.50 (1 - 0.50) 1.96^2}{0.05^2}$$

$$n = 384.16$$

$$n = 384$$

ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 384 คน

เกณฑ์การให้คะแนน

1. การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

จากสูตรคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างจะได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง = 384 คน ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยว ยังแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรสวนคุณนงลักษณ์ มณีรัตน์ จำนวน 384 คน กลุ่มตัวอย่างที่สอบถามกลุ่มนี้สามารถสะท้อนให้เห็นถึงความคิดเห็นของการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรว่า มีความพึงพอใจองค์ประกอบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร อย่างไร ซึ่งสามารถให้ข้อเสนอแนะ แนวทางในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้ตรงตามความต้องการเกิดประโยชน์ต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืนได้เป็นอย่างดี

ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีประเด็นในการสอบถาม เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว 2) ด้านการจัดการพื้นที่ 3) ด้านความปลอดภัยสำหรับ นักท่องเที่ยว 4) ด้านการจัดการของเสียในแหล่งท่องเที่ยว 5) ด้านการส่งเสริมมูลค่าและพัฒนาผลิตภัณฑ์ 6) ด้านการประชาสัมพันธ์ แหล่งท่องเที่ยว จำนวน 27 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามแนวของลิเคิร์ต (Likert) ดังนี้

- 1 หมายถึง ความพึงพอใจระดับน้อยที่สุด
- 2 หมายถึง ความพึงพอใจระดับน้อย
- 3 หมายถึง ความพึงพอใจระดับปานกลาง
- 4 หมายถึง ความพึงพอใจระดับมาก
- 5 หมายถึง ความพึงพอใจระดับมากที่สุด

โดย มีเกณฑ์ในการแปลผล ดังนี้

4.51 - 5.00 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

สมมติฐาน - การรับรู้ข่าวสาร มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในพื้นที่ชุมชนเขาบายศรี

ตัวแปรอิสระ การรับรู้ข่าวสาร

ตัวแปรตาม การมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในพื้นที่ชุมชนเขาบายศรี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในส่วนที่ 2 นี้ ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบสอบถามดังกล่าวได้มาจากการค้นคว้า การดัดแปลงแนวความคิด และงานวิจัยที่มีผู้วิจัยไว้แล้วซึ่งมีความใกล้เคียงกัน นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้นำผลจากการศึกษารูปแบบการสื่อสารและกลยุทธ์การสื่อสารในการจัดการ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในพื้นที่ชุมชนเขาบายศรีมา โดยนำมาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบสอบถาม ซึ่งคำถามจะมีคำถามปลายปิด (Closed - ended Questions) คำถามแบบปลายเปิด (Open - ended Questions) จำนวน 30 ข้อ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่	1	ข้อมูลลักษณะทางประชากร ได้แก่
ตอนที่	2	การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร จำนวน 15 ข้อ
ตอนที่	3	การมีส่วนร่วมในการสื่อสารการท่องเที่ยวเชิงเกษตร จำนวน 15 ข้อ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยทำการตรวจสอบหาความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบสอบถาม ดังนี้

ผู้วิจัยได้ปรึกษาผู้มีความรู้ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ความเหมาะสมของภาษา จำนวนที่ใช้ ความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องของเนื้อหา และความเป็นไปได้ในการใช้คำถามเพื่อให้ได้คำตอบ แล้วจึงนำแบบสอบถามไปปรับปรุง

การหาค่าความเชื่อมั่นของการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการสื่อสารในการจัดการ การท่องเที่ยวเชิงเกษตรใช้วิธีของครอนบาช (Cronbach's Coefficient Alpha) สำหรับแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ที่ให้คะแนนแต่ละข้อเป็น 1 2 3 4 5

การหาค่าความเชื่อมั่นของการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีของคูเดอร์ - ริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson' Method)

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในแต่ละตอนมีความเชื่อมั่นได้ ดังนี้

1. การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	=	0.8745
2. การมีส่วนร่วมในการสื่อสารการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	=	0.9175

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยทำการแจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวที่ได้กำหนดไว้ในกาเลือกกลุ่มตัวอย่าง

เกณฑ์การให้คะแนน

1. การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การวัดตัวแปรการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร วัดจากความบ่อยครั้งในการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรจากสื่อต่าง ๆ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

บ่อยมาก	=	5 คะแนน
บ่อย	=	4 คะแนน
ปานกลาง	=	3 คะแนน
นาน ๆ ครั้ง	=	2 คะแนน
ไม่เคย	=	1 คะแนน

นำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย แล้วแปลความหมายดังนี้

คะแนนระหว่าง 1.00 - 1.80	มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในระดับต่ำมาก
คะแนนระหว่าง 1.81 - 2.61	มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในระดับต่ำ
คะแนนระหว่าง 2.62 - 3.42	มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในระดับปานกลาง
คะแนนระหว่าง 3.43 - 4.23	มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในระดับต่ำสูง
คะแนนระหว่าง 4.24 - 5.00	มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในระดับต่ำสูงมาก

2. การมีส่วนร่วมในการสื่อสารการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การวัดตัวแปรการมีส่วนร่วม วัดจากการมีส่วนร่วมในการสื่อสารการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ใช่	=	1 คะแนน
ไม่ใช่	=	1 คะแนน

นำค่าเฉลี่ยที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยแล้วแปลผลดังนี้

คะแนนระหว่าง 0 - 4 คะแนน	มีส่วนร่วมในการสื่อสารการท่องเที่ยวเชิงเกษตรระดับต่ำ
คะแนนระหว่าง 5 - 8 คะแนน	มีส่วนร่วมในการสื่อสารการท่องเที่ยวเชิงเกษตรระดับปานกลาง
คะแนนระหว่าง 9 - 12 คะแนน	มีส่วนร่วมในการสื่อสารการท่องเที่ยวเชิงเกษตรระดับสูง

เกณฑ์ในการแปลค่าความหมาย ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ค่าสหสัมพันธ์ ตั้งแต่ 0 - 0.02	มีค่าความสัมพันธ์ในระดับต่ำมาก
ค่าสหสัมพันธ์ ตั้งแต่ 0.21 - 0.40	มีค่าความสัมพันธ์ในระดับต่ำมาก
ค่าสหสัมพันธ์ ตั้งแต่ 0.41 - 0.60	มีค่าความสัมพันธ์ในระดับต่ำมาก
ค่าสหสัมพันธ์ ตั้งแต่ 0.61 - 0.80	มีค่าความสัมพันธ์ในระดับต่ำมาก
ค่าสหสัมพันธ์มากกว่า ตั้งแต่ 0.80	มีค่าความสัมพันธ์ในระดับต่ำมาก

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม (ปฐมภูมิ) และข้อมูลเอกสาร (ทุติยภูมิ) ข้อมูลจากการสังเกตและการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ตามแนวคิด ทฤษฎีที่ได้ศึกษา และนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวชมชนเขาบายศรี ในประเด็นต่าง ๆ โดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วจึงนำข้อมูลที่ได้มาสรุปผลของการวิจัยต่อไป

2. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inference Statistics)

การวิจัยนี้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรคู่ต่าง ๆ ตามสมมติฐาน